

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 253/2012-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. F. L., B., zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 22 Cb 277/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. F. L. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júna 2012 doručená sťažnosť Ing. F. L., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 22 Cb 277/2011. Sťažnosť bola odovzdaná poštovou prepravu 18. júna 2012.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že sťažovateľ podal 17. septembra 2007 okresnému súdu žalobu o určenie porušenia práva na príslušný súd, zákonného sudcu a účinný prostriedok nápravy. Žaloba bola vedená pod sp. zn. 19 C 67/2007 a pridelená bola zákonnej sudkyňi JUDr. K. F. Prípísom okresného súdu sp. zn. 42 Cb 176/2007 z 1. októbra 2007 podpísaným sudkyňou JUDr. M. Š. bolo sťažovateľovi oznámené, že vec bude postúpená Okresnému súdu Nitra ako súdu miestne príslušnému. Podaním z 9. novembra 2007 uplatnil sťažovateľ proti postúpeniu veci námietky. Uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 31 Cb 33/2007-42 z 2. novembra 2007 bol sťažovateľ vyzvaný na opravu a doplnenie žaloby. Sťažovateľ výzve vyhovel podaním z 23. novembra 2007 a predpokladá, že jeho námietke proti postúpeniu veci Okresnému súdu Nitra z 9. novembra 2007 bolo pravdepodobne vyhovené a asi Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vec prikázal späť okresnému súdu, hoci príslušné uznesenie mu nikdy nebolo doručené. Sťažovateľ o existencii takéhoto uznesenia usúdil len z okolnosti, že vo veci náhle začal konať opäť okresný súd, a to pod sp. zn. 42 Cb 127/2008. Uznesením okresného súdu sp. zn. 42 Cb 127/2008 z 26. augusta 2008 bolo konanie pre údajné nezaplatenie súdneho poplatku v plnej výške zastavené, avšak uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Cob 287/2008-77 z 29. júla 2009 bolo uznesenie okresného súdu o zastavení konania zrušené s tým, že podaná žaloba nie je obchodnou, ale občianskoprávnou vecou, a preto súdny poplatok vo výške uhradenej žalobcom postačoval. Sťažovateľ podaním z 9. septembra 2009 (v reakcii na výzvu okresného súdu zo 14. augusta 2009, aby doplnil presný, určitý a najmä vykonateľný petit žaloby) požiadal o vydanie rozsudku, ktorým by sa jednak určilo, že *„žalovaný znemožnil, aby žalobca v prekluzívnej trojmesačnej lehote odo dňa konania valného zhromaždenia podal návrh na súd na určenie neplatnosti uznesení podľa zápisnice z valného zhromaždenia B., spol. s r. o., zo dňa 28. 11. 2000, ktorými bolo zmenené sídlo spoločnosti B., spol. s r. o. Tým žalovaný žalobcovi znemožnil použiť jediný účinný opravný prostriedok na určenie neplatnosti týchto nezákonných uznesení žalovaného. Žalovaný nezákonnou zmenou svojho sídla zapríčinil nezákonnú zmenu všeobecného súdu žalovaného. Týmto postupom v súdnych konaniach o návrhoch žalobcu voči žalovanému žalovaný poškodil žalobcu v práve na konanie pred príslušným súdom a zákonným sudcom“*, ale tiež, že *„zmena sídla žalobcu na základe uznesenia spoločnosti B., spol. s r. o., vtedy so sídlom*

podľa výpisu z obchodného registra na adrese N. III/6, B., IČO spoločnosti: (...), uvedená v zápisnici z Valného zhromaždenia spoločnosti B., spol. s r.o., konaného dňa 28. 11. 2000 o texte:

Uznesenie:

Valné zhromaždenie spoločnosti súhlasí so zmenou sídla spoločnosti a schválilo nové sídlo spoločnosti na adrese C. 4, N.

a

Uznesenie:

Valné zhromaždenie spoločnosti súhlasí so zmenou spoločenskej zmluvy o zmene sídla spoločnosti a schvaľuje Dodatok č. 2 k spoločenskej zmluve v nasledovnom znení:

Dodatok č. 2

k spoločenskej zmluve o založení spoločnosti s ručením obmedzeným B., spol. s r. o., v znení dodatku č. 1 zo dňa 11. 3. 1998

Článok 3 – Sídlo spoločnosti – doterajšie znenie článku sa ruší a nahrádza sa novým znením:

Sídlom spoločnosti je:

C. 4, N.

*Ostatné ustanovenia spoločenskej zmluvy ostávajú nezmenené
nenastala.“*

Sťažovateľom požadované znenie petitu žaloby bolo uznesením z 12. októbra 2009 odmietnuté s tým, že nejde ani o žalobu o splnenie povinnosti, ale ani o určovaciu žalobu a vo vzťahu k druhej časti petitu podľa názoru okresného súdu nespĺňa náležitosti návrhu na začatie konania. Uznesením krajského súdu č. k. 1 Cob 21/2010-100 z 30. septembra 2010 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené. Na základe dovolania sťažovateľa uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 8/2011 z 13. októbra 2011 boli uznesenia krajského súdu č. k. 1 Cob 21/2010-100 z 30. septembra 2010 a okresného súdu č. k. 42 Cb 127/2008-84 z 12. októbra 2009 zrušené a vec vrátená okresnému súdu. Podľa názoru najvyššieho súdu údajná nevykonateľnosť žalobného petitu nemohla byť dôvodom na odmietnutie žaloby sťažovateľa, pretože takáto námietka sa rieši meritórnym výrokom, a nie procesným rozhodnutím. Z nedostatkov žaloby spočívajúcich v jej nesprávnosti alebo

neúplnosti nemožno vyvodzovať neexistenciu naliehavého právneho záujmu a v zmysle ustanovenia § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, ktorej procesným dôsledkom po vykonanom dokazovaní môže byť len zamietnutie žaloby. S prihliadnutím na obsah dovolania bolo potrebné osobitne sa zaoberať otázkou, či konanie nebolo zaťažené vadou podľa ustanovenia § 237 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku. Sťažovateľ v dovolaní poukázal na to, že vec bola pôvodne vedená pod sp. zn. 19 C 67/2007 a pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. K. F., neskôr bola vec zapísaná do oddelenia Cb a pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. M. Š., ktorá spis postúpila Okresnému súdu Nitra ako súdu miestne príslušnému. Po nesúhlase s postúpením spisu a jeho predložení Krajskému súdu v Nitre tento rozhodol, že miestne príslušný je okresný súd a vec bola opätovne pridelená sudkyňi JUDr. M. Š. Podľa sťažovateľa bola vec z uvedeného dôvodu rozhodnutá vylúčenou sudkyňou, keďže podľa jeho názoru nie je obchodnou vecou, ale civilno-právnou. Podľa názoru najvyššieho súdu v danej veci rozhodol sudca určený rozvrhom práce na obchodno-právnom úseku náhodným výberom po odstránení pochybnosti o miestnej príslušnosti, a preto vychádzajúc z uvedeného konania nie je zaťažené procesnou vadou v zmysle ustanovenia § 237 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku z dôvodu rozhodovania nezákonného sudcu.

Následne okresný súd na pojednávaní konanom 19. apríla 2012 (už pod zmenenou sp. zn. 22 Cb 277/2011) rozhodol uznesením, že pripúšťa zmenu petitu vyplývajúcu z podania sťažovateľa z 9. septembra 2009, a to pokiaľ ide o prvé určenie. Čo sa týka druhého určenia, bol návrh na zmenu petitu zamietnutý. Zápisnica o pojednávaní sp. zn. 22 Cb 277/2011 z 19. apríla 2012 neobsahuje žiadne odôvodnenie tohto uznesenia.

Podľa názoru sťažovateľa uznesením okresného súdu sp. zn. 22 Cb 277/2011 z 19. apríla 2012, pokiaľ ním bola zamietnutá časť sťažovateľom požadovanej zmeny petitu, došlo k zásahu do jeho práva na prístup k súdu. Použitím právomoci rozhodovať o zmene petitu, proti ktorej nie je možnosť odvolania, okresný súd presadil svoj od počiatku daný zámer nepripustiť meritórne konanie o žalobe. Pritom zmenu žaloby nepripustil napriek tomu, že neboli splnené podmienky podľa § 95 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku na takýto postup. Odmietnutie prerokovať žalobu (dokonca bez vytknutia akýchkoľvek väd)

je potrebné hodnotiť ako odmietnutie spravodlivosti. Zároveň postupom súdu vznikla situácia, keď sťažovateľ v rozpore s čl. 13 dohovoru nemá k dispozícii účinný opravný prostriedok vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu. Napokon došlo aj k porušeniu práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, pretože v skutočnosti bolo treba za zákonnú sudkyňu dosiaľ považovať JUDr. K. F., ktorej bola vec náhodným výberom pri podaní žaloby pridelená. Najneskôr právoplatným uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Cob 287/2008 z 29. apríla 2009 sa stalo preukázaným, že sťažovateľ bol odňatý zákonnému sudcovi. V citovanom uznesení je totiž konštatované, že sťažovateľovu žalobu nie je možné považovať za žalobu podľa Obchodného zákonníka. Z toho logicky vyplýva, že odňatie veci JUDr. K. F. ako sudkyňi konajúcej v občiansko-právnych veciach a následné pridelenie veci JUDr. M. Š. ako sudkyňi konajúcej v obchodno-právnych veciach bolo porušením označeného práva. Keď sa potom vec znovu vrátila na okresný súd, mala o nej konať JUDr. K. F.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 22 Cb 277/2011 s tým, aby bolo uznesenie z 19. apríla 2012 v zamietavej časti zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Požaduje aj primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 323,52 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 22 Cb 277/2011 treba považovať za oneskorene podanú.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Sťažovateľ namieta, že hoci zákonnou sudkyňou v jeho veci bola JUDr. K. F., aj napriek tomu táto vo veci nekonala a nerozhodovala. Skutočnosť, že zákonnou sudkyňou má byť táto sudkyňa, nepochybne vyplynula najneskôr z uznesenia krajského súdu č. k. 1 Cob 287/2008-77 z 29. apríla 2009.

Podľa názoru ústavného súdu z tvrdenia samotného sťažovateľa vyplýva, že sa o skutočnosti, že v jeho veci nekoná zákonný sudca, dozvedel najneskôr z už označeného uznesenia krajského súdu. Hoci ústavný súd nemá presne zistené, kedy bolo uznesenie sťažovateľovi doručené, je zrejmé, že sa tak muselo stať pred 14. augustom 2009, keď okresný súd v rámci ďalšieho konania po zrušení jeho prechádzajúceho uznesenia a vrátení veci na ďalšie konanie vydal uznesenie č. k. 42 Cb 127/2008-79 zo 14. augusta 2009.

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažnosť ústavnému súdu z 18. júna 2012 bola podaná dávno po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty.

Odlíšná je situácia vo vzťahu k ďalšej časti sťažnosti, teda pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 22 Cb 277/2011. Na rozhodnutie o tejto časti sťažnosti nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné sudy.

Za situácie, keď okresný súd svojím uznesením z 19. apríla 2012 zamietol časť požadovanej zmeny žalobného petitu, sťažovateľovi nič nebráni v tom, aby v uvedenom rozsahu podal samostatnú žalobu. V tejto súvislosti je podstatné, že sťažovateľovi ide o určujúci výrok v zmysle § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, na uplatniteľnosť ktorého sa nevzťahuje žiadna premlčacia, resp. prekluzívna lehota. Sťažovateľ má preto i naďalej možnosť svoje právo v konaní pred všeobecnými súdmi plnohodnotne uplatniť, a to bez ohľadu na uznesenie okresného súdu z 19. apríla 2012.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júla 2012